

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קה עמוד א

דתניא, רבי אליעזר אומר: ישוּבו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים, ישוּבו רשעים לשאולה- אלו פושעי ישראל, כל גוים שכחי אלהים, אלו פושעי גוים, דברי רבי אליעזר

[נ"א: אלו אומות העולם]

תוספתא מסכת סנהדרין (צוקרמאנדל) פרק יג**הלכה ב**

דבר אחר שורש זה נשמה וענף זה הגוף ובני רשעי גוים לא חיין ולא נידונין ר' אליעזר אומ' כל גוים אין להם חלק לעולם הבא שנ' ישוּבו רשעים לשאול' כל גוים שכחי אלהים ישוּבו רשעים לשאולה אילו רשעי ישראל אמר לו ר' יהושע אילו א' הכת' ישוּבו רשעים לשאולה כל גוים ושותק הייתי או' כדבריך עכשיו שא' הכתוב שכחי אלהים הא יש צדיקים באומות שיש להם חלק לעולם הבא:

משנת רבי אליעזר פרשה ו עמוד 121

הפרש בין חסידי ישראל לחסידי אומות העולם. חסידי ישראל אינן נקראין חסידים עד שיעשו כל התורה, אבל חסידי אומות העולם, כיון שהן עושין שבע מצוות שנצטוו בני נח עליהן, הן וכל דקדוקיהן, הן נקראים חסידים. בד"א, כשעושין אותן ואומרין, מכח שצוה אתנו אבינו נח מפי הגבורה אנו עושין, ואם עשו כן, הרי הן יירשו העולם הבא כישראל, ואע"פ שאינן משמרין את השבתות והמועדות, שהרי לא נצטוו עליהן. אבל אם עשו שבע מצוות ואמרו, מפי פלוני שמענו, או מדעת עצמן, שכך הדעת מוכרעת, או ששיתפו שם ע"ז, אם עשו כל התורה כולה, אין לוקחין שכרן אלא בעולם הזה.

רמב"ם הלכות מלכים פרק ח**הלכה יא**

כל המקבל שבע מצות ונזהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם, ויש לו חלק לעולם הבא, והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן, אבל אם עשה מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם ולא מחכמיהם.

כסף משנה הלכות מלכים פרק ח**הלכה יא**

כל המקבל שבע מצות ונזהר לעשותן וכו'. פלוגתא דרבי אליעזר ור' יהושע בפרק חלק (דף ק"ה) דלר' אליעזר אומות העולם אין להם חלק לעוה"ב ולרבי יהושע אית להו ופסק כרבי יהושע. ומה שכתב והוא שיקבל וכו' נראה לי שרבינו אומר כך מסברא דנפשיה ונכוחה היא:

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג**הלכה ה**

...וכן כל הרשעים שעונותיהן מרובים דנין אותן כפי חטאיהם ויש להן חלק לעולם הבא שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא אף על פי שחטאו שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ, ארץ זו משל כלומר ארץ החיים והוא העולם הבא, ג וכן חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא.

רמב"ם הלכות עדות פרק יא**הלכה י**

ג המוסרין והאפיקורסין והמומרים לא הצריכו חכמים למנותן בכלל פסולי עדות שלא מנו אלא רשעי ישראל, אבל אלו המורדין הכופרין פחותין הן מן העכו"ם, שהעכו"ם לא מעלין ולא מורדין ויש לחסידיהן חלק לעולם הבא, ואלו מורדין ולא מעלין ואין להן חלק לעולם הבא.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יד**הלכה ג**

וכשם שמודיעין אותו עונשן של מצות כך מודיעין אותו שכרן של מצות, ומודיעין אותו שבעשיית מצות אלו יזכה לחיי העולם הבא, ושאין שום צדיק גמור אלא בעל החכמה שעושה מצות אלו ויודען.

הלכה ד

ואומרים לו הוי יודע שהעולם הבא אינו צפון אלא לצדיקים והם ישראל וזה שתראה ישראל בצער בעולם הזה טובה היא צפונה להם שאינן יכולין לקבל רוב טובה בעולם הזה כאומות, שמא ירום לבם ויתעו ויפסידו שכר העולם הבא כענין שנאמר וישמן ישורון ויבעט.

הלכה ז

אי זה הוא גר תושב זה עכו"ם שקיבל עליו שלא יעבוד כו"ם עם שאר המצות שנצטוו בני נח ולא מל ולא טבל ה"ז מקבלין אותו והוא מחסידי אומות העולם, ולמה נקרא שמו תושב לפי שמותר לנו להושיבו בינינו בארץ ישראל כמו שביארנו בהלכות עכו"ם.

אור שמח הלכות איסורי ביאה פרק יד

והוא מחסידי אומות העולם:

כוון רבינו למה שביאר בהלכות מלכים סוף פ"ח והוא שקיבל אותן ויעשה אותם מפני שצוה בהן הקב"ה, והודיענו ע"י משה רבינו שב"נ מקודם נצטוו בהן, אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב וכו'. **ומיושב בזה קושיית תוספות שם (ע"ז סד, ב ד"ה איזהו) דא"כ אם אינו מקיים ז' מצות הלא נהרג (בזמן הבית), אבל לפ"ז דין הגר תושב שיאמין בהז' מצות מצד צווי משה רבינו, ויעוין פירוש המשנה בפרק גיד הנשה (חולין פ"ז מ"ו) שגם ישראל אינן מצווין מצד שנצטוו במילה ע"י אברהם וזה"ל ע"י יעקב, רק מפני שנצטוו ע"י משה יעו"ש:**

ולפי זה מנהיר דברי הגמרא ב"ק ל"ח ע"א עמד והתיר להן, איתגורי מיתגר כו', לומר שאין מקבלין עליהן שכר, כמצווה ועושה, אלא כאינו מצווה ועושה כו', דפירוש, דאם הוא מקיים מצד שנצטוו ע"י אדם ונח אינם מקבלין שכר, רק שיעשו ע"י מה שנצטוו ע"י משה רבינו אז ה"ז גר תושב, וזה שהתיר להן מצד נביאים הראשונים אדם נח ובניו, רק החיוב עליהן מצד שנצטוו ע"י משה, שכך צוה הש"י להקדמונים, ודוק היטב:

ספר כלבו סימן קיד

הרואה את המת חייב לעמוד מפניו ולנהוג בו כבוד ואפילו מת גוי חייב ללוותו ד' אמות,

בית יוסף יורה דעה סימן שסז

כתב הכל בו (סי' קיד דף פו ע"ג) הרואה את המת חייב לעמוד מפניו ולנהוג בו כבוד ואפילו מת גוי חייב ללוותו ארבע אמות ותימה... ומיהו אפשר לאוקמי בגוי חסיד דקיימא לן (סנה' קה.) חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא:

ספר יראים סימן רלג [דפוס ישן - לו]

לקום מפני שיבה ולהדר פני זקן. ויראת מאלהיך צוה הקב"ה בפ' קדושים מפני שיבה תקום. ותניא איסי בן יהודה אומר **מפני שיבה תקום כל שיבה במשמע פי' אפילו גוי אך שיקיים שבע מצות שנצטוו בני נח דהיינו חסידי אומות העולם ואר"י [ל"ג א'] הלכה כאיסי בן יהודה אב"י קאי מקמי סבי דארמאי פי' שקיים שבע מצות שקבלו עליהם בני נח. ולמ"ד בע"ז [ס"ד ב'] דהוי גר תושב לא קשיא דמ"מ ארמאי קרי להו תלמודא אבל אם אינם מקיימים כגון עובדי כוכבים בזמן (הבית) עובדי ע"ז מגלה עריות ושופכי דמים לא אמר איסי לקום מפניו ולהדרו דכתיב שאת פני רשע לא טוב להסתכל בפניו אסור [מגילה כ"ח א'] לקום מפניו ולהדרו לא כל שכן.**

ספר העיקרים מאמר ראשון פרק כג

והרביעית היא האמונה בשהשלמות האנושי יושג במצוה אחת ממצות תורת משה, שאם לא כן תהיה תורת משה מרחקת את האדם מהשגת השלמות האנושי אשר כנו אותה רבותינו ז"ל בחיי העולם הבא. וזה כי אחר שעל ידי תורת בני נח היו האנשים משיגים מדרגה מה ממדרגות העולם הבא, כאמרם ז"ל חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא, רצה לומר המקיימים שבע מצות בני נח יש להם חלק לעולם הבא, ואם היה צריך כל בעל תורת משה כל רבוי המצות שבאו בה כדי להקנותו מדרגה ממדרגות חיי העולם הבא, היתה תורת משה מרחקת את האדם מקניית השלמות יותר ממה שהיתה מקרבת אותו, וזה הפך מה שכונן ממנה כאמרם ז"ל רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות, ולזה מה שיראה שתהיה האמונה הזאת שורש פרטי לתורת משה, כמו שנבאר בפרק כ"ט מהמאמר השלישי בעזרת השם.

ספר העיקרים מאמר ראשון פרק כה

ולזה תמצא שתורת בני נח ותורת משה עם שהם חולקות בענינים פרטיים כמו שיבא, הנה הם מסכימות בענינים הכוללים אשר מצד הנותן, ושתיהן נמצאות בזמן אחד, שאפילו בזמן המצא תורת משה לישראל היתה נמצאת תורת בני נח לכלל האומות והיו מתחלפות כפי התחלפות הארצות, רצה לומר ארץ ישראל מחוצה לארץ, וגם כפי התחלפות האומות זו מזו מצד האבות, ואין ספק שהאומות היו מגיעות על ידי תורת בני נח, אחר שהיא אלהית, להצלחה האנושית, עם שלא היתה במדרגת ההצלחה המושגת לישראל מצד התורה, אמרו רבותינו ז"ל חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא.

ספר העיקרים מאמר רביעי פרק לא

ועל כן אני אומר כי מה שנזכר במשנת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא הוא כנוי לשכר הבא לנפש בכלל אחר המות, הן המדרגה הבאה לו לאדם אחר תחית המתים, הן המדרגה הבאה לו מיד אחר המות, ויורה על זה מה שאמרו חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא, ואם לא היה העולם הבא אלא מדרגה הבאה אחר תחית המתים איך יאמרו שחסידי אומות העולם זוכין לה, הרי המדרגה היא אינה מושגת אלא לצדיקים גמורים בלבד, כמו שאמרו (תענית ט). גבורת גשמים לצדיקים ולרשעים תחית המתים לצדיקים גמורים בלבד, אלא שהעולם הבא במקום הזה נאמר על המדרגה הבאה לו לאדם אחר המות לאחר עבור י"ב חדש שתזדכך הנפש מן ההרגלים החמריים.

ועל כן הוזקנו לומר כי העולם הבא שם נאמר בכללות ויחוד, נאמר בכלל על כל מדרגה ממדרגות שכר הנפשות אחר המות, ונאמר ביחוד על המדרגה היותר גדולה שאפשר שתושג לנפש הצדיק הגמור, שהיא מדרגה באה אחר תחית המתים, ואותה מדרגה ביחוד תקרא חיי העולם הבא, ועל כן יאמרו כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, כלומר

כי בעולם הנשמות הבא לאדם אחר המות ישיג כל אחד ואחד מישראל בו מדרגה מה לפי מעשיו, וכן חסידי אומות העולם יש להם חלק ומדרגה מה בעולם הבא, אבל המדרגה הגדולה האחרונה שהיא חיי העולם הבא לא יזכה אליה כל אדם אלא הצדיקים הגמורים ולאחר תחית המתים, כי אותן צדיקים שגלוי וידוע לפניו יתברך שמה שלא יכלו לקיים את התורה כלה לא היה מפני רוע בחירתם אלא מפני עול הגלות ומעיקים אשר מחוץ או מפני סבה אחרת, כמשה ואהרן שלא יכלו לקיים את התורה כלה, רוצה לומר מצות התלויות בארץ, לפי שלא נכנסו לארץ, ואלו יזכו לתחיה ואז יקיימו כל המצות התלויות בארץ והמצות שלא יכלו לקיים בחיים הראשונים, ומתוך כך יזכו למדרגה הגדולה האחרונה שהיא חיי העולם הבא.

שו"ת מהר"ם אלשקר סימן קיז

עוד כתב שם ז"ל ומה שאמר הרב הזה בחסידי אומות העולם שיש להם חלק לע"ה רמז לזה כי בתקון המדות יתישר העיון וכאשר קנה הידיעות הרי הוא כאחד משלמי ישראל אם קנה דעת כמוהו כי אין לזה יתרון מזה וכו' ע"כ.

אמר הכותב כבר פירש לנו רבינו הרב בסוף פ"ח מהלכות מלכים מה הכוונה בחסידי אומות העולם בבירור שלא יוכל שום סכל ולא מתקש להכחיש וז"ל שם כל המקבל שבע מצות ונזהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם ויש לו חלק לע"ה והוא שיקבל אותו ויעשה אותו מפני שצוה בהן הב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבי' ע"ה שבני נח מקדם נצטוו בהן אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם אלא מחכמיהם עכ"ל. ואתה המעיין הסתכל בדבריו ושמור זה הענין שכתב כאן רבי' הרב ויסורו רוב הדמיונות שכתב עליו בעל הספר הזה ויתבאר לך שאין קנין הדעת לישראל כי אם בשמירת המצות ודברי הנביאים ולא מחיוב השכל לבד כי אפילו הגוי אינו נכנס בגדר חסידי אומות העולם לדעתו ז"ל אלא אם יאמין בז' מצות שנצטוו בני נח מצד מרע"ה וכמה ברורים דבריו לשלמי הדעות. עוד כתב בענין זה רבי' הרב ז"ל באגרת סודותיו ז"ל ועל כן אמרו חסידי אומות העולם יש להם חלק לע"ה אם השיגו כל מה שראוי להשיג מידיעת האל והתקינו עצמן במדות הטובות ואין בדבר ספק שכל מי שהתקין נפשו בכשרו המדות וכשרות החכמה באמונת הבורא בודאי הוא מבני הע"ה ועל כן אמרו אפילו גוי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול וכל עצמה וכל מגמתה של תורת מרע"ה תקון הנפש לשם הקדוש כמו שאמר דוד שויתי יי' לנגדי תמיד וכו' עד וזהו רצון התורה וחכמת המצות להתקין הנפש במדותיה באמונת האל וכו' ע"כ. ויובן זה בגוי אחר שיזהר בז' מצות שנצטוו בני נח על הדרך הכתוב לעיל. עוד כת' רבינו הרב בסוף מסכת מכות מעקרי האמונה שהעושה מצוה אחת כתקנה והלכתה האמתי יזכה בה לחיי העולם הבא ע"כ. ולפי זה נמצא חלק הגרוע שבישראל כחלק החסיד שבאומות העולם וכאומרם ז"ל בישראל כל ישראל יש להם חלק לע"ה ובאומות אמרו חסידי אומות העולם יש להם חלק ולא כמו שנשתבש בעל הספר הזה וכתב כי לפי דברי רבינו הרב הגוי שקנה הידיעות הרי הוא כאחד משלמי ישראל כי אין לזה יתרון מזה ויש יתרון לחכם מן הכסיל כיתרון האור מן החשך.

שו"ת משפטי עוזיאל כרך ב- יורה דעה סימן נה

הא למדת שאין הגוי נכנס לברית ישראל אלא בטבילה בפני שנים שהם נחשבים לעדי גרות ובקבלת המצוה לפני שלשה הכשרים לדון, ובלא זה הרי הוא נשאר בגיותו ואפילו אם החזיק במצות ושמר שבת ונזהר במצות טהרה וכשרות אין זו מוציאתו מגיותו אלא יכול להמנות בין חסידי אומות העולם שיש להם חלק לעולם הבא אבל לכל יתר הדברים ובכלל זה נשואין הרי הוא כגוי ואין קידושו תופסין (אה"ע סי' מד סעיף ו).

שו"ת משנה הלכות חלק טו סימן עה

עוד להנ"ל: ברכות על הרואה חכם

ומה שיצא לדייק מדברי הח"א כלל ס"ג ס"ח שכתב הרואה חכם גדול בתורה מישראל מברך באימ"ה שחלק מחכמתו ליראיו, הרואה חכם גדול בחכמת העולם מברך ברוך אימ"ה שנתן מחכמתו, ומדלא כתב חכם עכו"ם בחכמת העולם כמו שכתב המחבר בש"ע משמע דס"ל דמברכים ברכה זו אפילו על ישראל שגדול בחכמת העולם.

ולפענ"ד פשוט דכוונת הח"א נמי כמו שכתב המחבר והאחרונים...

ואמר הקב"ה ואבדיל אתכם מכל העמים להיות לי, וגם נתן להם את ארץ ישראל, ארץ אשר ה' דורש אותה מראשית השנה וגו' שלא תחת שרים כשאר אומות, וע"ד זה אמר שלמה המלך בקהלת הבל הבלים הכל הבל זכר שבעה הבלים נגד שבעת ימי בראשית, ומגנה בכל ספרו עניני עוה"ז עד שחתם ספרו סוף דבר הכל נשמע את אלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם. ר"ל כי הכל תחת השמש הוא הבל, ואפי' שבע חכמות שהם בכלל ז' הבלים שנכללו בזה ואין זה מגיע אותם לעוה"ב אלא סוף האדם שמביא לידי עוה"ב הוא את אלקים ירא ואת מצותיו שמור, וגם חסידי אומות העולם שיזכו לעוה"ב אינו בשביל השבע חכמות שזה אינו מועיל להגיע לעוה"ב, אלא ע"י קיום הז' מצות שלהם שאם יקיימום יזכו לחי עוה"ב, ואם לאו לא יגיעו לעוה"ב, וכמ"ש הרמב"ם ז"ל סוף פ"ח מהל' מלכים. ועיין בספר שפע טל בהקדמה בן מאה שנה באריכות וכבר ציין עליהם בתוס' חיים אות י"ח ע"ש, והבן...

שו"ת משנה הלכות חלק ד סימן קיד אי מותר לישראל לקרא עצמו או בנו בשם עכו"ם

ב"ה ר"ח תמוז התשכ"ה ברוקלין נ"י יצו"א.
כבוד הב' החשוב שואל כענין חו"ב וכו' הב' משה מרדכי לאווי הי"ו, תלמיד ישיבה הקדושה טעלז.

אחדשה"ט, למאן דלא חזינא קמברכינא ובדבר השאלה אי שפיר דמי לבן ישראל לקרא את בנו או עצמו בשם עכו"ם או דילמא יש בזה משום ובחוקותיהם לא תלכו והעיר מדברי שו"ת מהר"ם שי"ק יו"ד סי' קס"ט דס"ל דהוה איסור דאורייתא וגם הביא שו"ת צפנת פענח ח"א סי' ער"ה ושו"ת ח"ס א"ע סי' קי"ח ומהרש"ם א"ע סי' רל"ב ח"ג ועוד איזה אחרונים רובם מצוינים בתשובות מזה לזה ומחמת כי אין הזמן גרמא כעת לפלפל בדברי צדיקים האחרונים ז"ל ע"כ אבא רק לעצם הדין מה שנלפענ"ד בס"ד.

וזה יצא ראשונה מה שמסתפק אי יש בזה משום ובחוקותיהם לא תלכו הנה כבר כתב לן מהרי"ק שורש פ"ח הביא הב"י בש"ע יו"ד סי' קע"ח וברמ"א שם דאין איסור משום ובחוקותיהם אלא בדבר שהוא חק להם בלי טעם בעולם או דבר אשר שייך בו משום פריצות דרך צניעות וענוה, דבדבר שהוא בלי טעם אלא חק ופלא עושהו אז ודאי נראה שהוא נמשך אחריהם ומודה להם דאל"כ למה יעשה דברים התמוהים האלה, ודבר אשר שייך בו פריצות גדר הצניעות והענוה ונהגו בו עו"כ ולישראל אסור ע"ש באריכות ובדברי אחרונים. ולפ"ז בדין תרווייהו ליתנהו לא משום חק ולא משום פריצות של צניעות וענוה אלא שיש בזה משום מה שאמרו שצריך להתרחק מהם ומהמונם הוה דרך שחץ וגאווה ולא להתדמות להם ולדעת מהר"ם שי"ק דס"ל דהוה מדאורייתא הוא מקרא דואבדיל אתכם מן העמים ועיין חנוך מצוה ב' מרשי המצוה שרצה הש"י לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם להבדילם משאר עמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם וכו' ע"ש.

ברם אף דאהובים עלינו דברי הגאון מהר"ם שי"ק ושאר אחרונים ז"ל מ"מ לא אוכל להכחיד דלכאורה אישתמיטתיה מינייהו דהצדיקים האחרונים ז"ל דברי גדול הדור מראשוני האחרונים ז"ל מהרש"ם ז"ל בתשובה סי' קצ"ט שכבר דן בדין זה וזה זמן רב ציינתי על גליון שו"ת מהר"ם שי"ק שלי וז"ל עיין גיטין י"א ע"ב וז"ל גיטין הבאים ממדינת הים אעפ"י ששמותיהן כשמות עו"כ כשרים מפני שרוב ישראל שבחוצה לארץ שמותיהם כשמות עו"כ הרי מפורש דלא רק שנמצאים ישראלים ששמותיהן כעו"כ אלא רובם שבחו"ל שמותיהם כשמות עו"כ ואי היה בזה איסור דאורייתא ח"ו שיעברו רוב ישראל באיסור דאורייתא ואפילו נימא שלא ברשות חכמים עשו אבל רוב ישראל ליכא למימר שלא ברשות עשו וגם באמת כי גם בא"י היו מועטים שהיו שמותיהם כשמות עו"כ דליכא בין א"י לחו"ל אלא רוב דבחו"ל רובם כשמות עכו"ם ובא"י מיעוטם כשמות עו"כ אבל פשוט דהיו שמותיהם כשמות עו"כ ובגמ' לא מצינו דיהיה איסור בזה מדינא...

...אבל כיון שהעלינו בס"ד כן פשוט דאסור לאסיק בשמייהו מאחר דקיי"ל בגמ' יומא הנ"ל דאסור להסיק בשם רשעים משום דכתיב שם רשעים ירקב וכיון דהיום כלהו רשעים ניהו אסור להסיק בשם עכו"ם לכ"ע ואיסור גמור הוא מדברי קבלה וגמרא ולא דמי להני דבימי הגמ' דאמרו שם יהודי שבחו"ל רובם שמותם כעו"כ דאז בזמניהם אכתי היו עו"כ חסידי אומות העולם ולא היו רשעים גמורים ואחריהם היו קורין בניהם ולא הי' איסור בדבר משא"כ עכשיו ומעתה י"ל גם בדברי מהרש"ם דמביא ראי' לעצמו מגמ' דהתם דוקא באופן כזה מותר אבל לקרא בשם עכו"ם שהוא רשע ודאי דאסור ומודה מהרש"ם לזה ואפילו נימא דלא נחית מהרש"ם לזה מ"מ הרי מסתברא מילתא כן וא"כ להלכה ודאי דאין להסיק בשם גוים וכדעת מהר"ם שי"ק ז"ל אף דלא מטעמיה. עוד מצאתי ראי' דלא לקרא בשם עכו"ם בספר חסידים סי' תתשל"ט זה ספר תולדות אדם וגו' לקרא בשם לקרא לנער בשם ה' שהוא שמו של יהודי פירוש שיקרא את שם הנער אחר שמו של יהודי ולא שם של נכרי ע"ש ע"כ ודאי שאין ח"ו לקרא בשמות העכו"ם שהוא רק להתדמות להם וכל מי שיראת ה' נוגע בלבבו ירחק מהם הרחק כמטחוי קשת, מ"מ מה שנהגו הראשונים בזה נראה הוא משום מה שכתבתי בדורות הראשונים.

עוד אני אומר דגם מה שכתבנו דאסור הוא רק מי שקורא אחר עו"כ אבל אם מי שהוא קרא לבנו בשם עכו"ם אפילו רשע בזמן הזה והשי"ת ברוב רחמיו וחסדיו ובלתי ידח ממנו ידח החזירו למוטב ונעשה ישראל כשר ומעז יצא מתוק כמו שמצינו הרבה ב"ה בזמן הזה ואח"כ מת הוא מותר אח"כ לקרא בשם אביו אשר נקרא מאבי אביו בשם עו"כ אף ששם עכו"ם הוא כיון דעכשיו הוא כבר קורא לבנו בשם ישראל וכשר הי' ולפ"ז נמי שפיר יש ללמד זכות על רוב מאחינו בני"י אפילו יש להם שמות כאלו אבל רובם מהשומרי תורה לא העלו שמותיהם אלו מן עכו"ם ח"ו אלא שע"י סיבה הוא שבא ע"י אחד מבני משפחה אבל כיון שנטהר נטהר. [ועיין תוס' שבת י"ג ע"ב ד"ה שבנא נראה לר"י ומיהו עיין רשב"א שו"ת ח"ד סימן צ' בלאו דלא ילבש גבר שאם הראשון עשה להתדמות לנשים אף דהבאים אחריהם אינם מתכוונים כ"א להתדמות אליו מ"מ כולם נידונים ע"ש כוונת הראשון]. והנח להם לישראל באופן כזה וממילא כל הני כנויים בכלל זה הם ואין להרעיש העולם בשביל זה אף שמי שיראת ה' נוגע בלבבו גם מזה ירחק כמובן.

העולה מזה דלכתחילה ודאי אסור לקרא בשם עכו"ם וח"ו לעשות כן אבל לאחר המעשה הנח להם לישראל באופנים הנ"ל ולכתחלה כל שיש בידו למחות ימחה מלעשות כן ככל שאר האיסורים ובפרט כי אותם שקורין בשמות האלו הוא רובא דרובא מפני שרוצים להתדמות להם ולהתבולל ביניהם כמובן.

זקן אהרן חלק יו"ד סימן פז

וטוד דעיקר מעלת הקדיש שזו תיקון לנשמת האב, ומי
 בא בסוד ד' לידע אם לנשמת עכ"ס נמי כן, ואם כי
 חסדי אה"ע וגם בינונים יש להם חלק לעוה"ב וכמ"ס
 הרמב"ם בפ"ג מהלכות תשובה מדחז"ל הולילו רק
 לבלעם שרשע הוא כמ"ס בסנהדרין דק"ב מכלל דשאר
 אה"ע שאינן רשעים כבלעם יש להם חלק לעוה"ב, אבל
 אחי קשה להניד בזה מהו השארם הנפש ועוה"ב של
 נכרי, ולכן לדעהי כל גר שחושש לעשות כד"ן ולומר
 קדיש ברכ"ס, יוכל לנהוג ללמוד גם לומר תהלים חח
 קדיש, וממ"כ אם למעלה יולא מזה תיקון לנשמת אביו
 הרי טוב ובח"ל למודו יהא קודש לו לעלמו, ובדרך הזה
 יוכל לפעמים להחפול בפני העמוד וגם לומר קדיש
 באופן שלא יהא בולט שמחמת אבילותו עושה כן לתקן
 נשמת אביו הנ"י, ויהי מונע כהנהגה כואת מדכ"ס רכ"ס
 שיבואו לדי גיחוך וליננות, שהפסד יהי מרובה על
 השכר, אבל כשהוא לעלמו לא באופן בולט כדאי מאוד
 לחזור לומר קדיש וגם ללמוד ולחוש למה שכתבתי כי יש
 מקום ללמד ולומר שמחויב מדינא :

והנני חותם בברכת אהרן וואלקין.

מתוך שלא לשמה בא לשמה**תוספות מסכת פסחים דף נ עמוד ב**

וכאן בעושים שלא לשמה וכדבר יהודה - תימה (דרב) גופיה אמר בפ"ב דברכות (ד' יז.) כל העוסק בתורה שלא
 לשמה נוח לו שלא נברא ואור"י דהתם מיירי כגון שלומד כדי להתייר ולקנטר ולקפח את חבריו בהלכה ואינו לומד
 ע"מ לעשות אבל הכא מיירי דומיא דההיא דלעיל יש שפל ונשכר דלא עביד כוליה שבתא ולא במעלי שבתא שאין מתכוון
 לשום רעה אלא מתוך עצלות אפ"ה גדול עד שמים חסדו.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת מכות פרק ג

[ז'] מיסודות האמונה בתורה שאם קיים האדם מצוה משלש עשרה ושש מאות מצות כראוי וכהוגן ולא שתף עמה
 מטרה ממטרות העולם הזה כלל, אלא עשאה לשמה מאהבה כמו שביארתי לך, הרי הוא זוכה בה לחיי העולם הבא,
 לכן אמר ר' חנניה כי מחמת רבוי המצות אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות ויזכה להשארות
 הנפש באותו המעשה. וממה שהמורה על היסוד הזה שאלת ר' חנניה בן תרדיון מה אני לחיי העולם הבא, וענהו העונה
 כלום בא לידך מעשה, כלומר האם נזדמן לך עשיית מצוה ראוי, ענה לו שנזדמנה לו מצות צדקה בתכלית השלמות
 האפשרית, וזכה בה לחיי העולם הבא. ופירוש הפסוק ה' חפץ לצדק את ישראל למען כן יגדיל תורה ויאדיר.

רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג

הלכה ה

תחלת דינו של אדם אינו נידון אלא על התלמוד ואחר כך על שאר מעשיו, לפיכך אמרו חכמים לעולם יעסוק אדם
 בתורה בין לשמה בין שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה.

רמב"ם הלכות תשובה פרק י

הלכה ה

כל העוסק בתורה כדי לקבל שכר או כדי שלא תגיע עליו פורענות הרי זה עוסק שלא לשמה, וכל העוסק בה לא
 ליראה ולא לקבל שכר אלא מפני אהבת אדון כל הארץ שצוה בה הרי זה עוסק בה לשמה, ואמרו חכמים לעולם יעסוק
 אדם בתורה ואפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, לפיכך כשמלמדין את הקטנים ואת הנשים וכלל עמי
 הארץ אין מלמדין אותן אלא לעבוד מיראה וכדי לקבל שכר, עד שתרבה דעתן ויתחכמו חכמה יתירה מגלים להם רז זה
 מעט מעט ומרגילין אותן לענין זה בנחת עד שישגוהו וידעוהו ויעבדוהו מאהבה.

מכתב מאלהו כרך ג דף קט"ו וקי"ח קי"ט

רב חיים ולוזין, נפש החיים

<p>סוף שער א' על נכון בע"זה . עכ"ז מטעם קדושת וטוהר מחשבתו לעיקר העשי' בפיעל לעורר ולפעול תקונים יותר גדולים בהעלמות משאם היתה המלואה נעשית בלא דביקות וקדישה המחשבה . אבל על הנהגת האדם בשעת עסק התורה דעיני המלות והלכותיהן אמר ודבר בהן ר"ל הדבור בעיני המלוא' והלכותיהן . יהיה לשמן . פי' לשם הד"ת היינו לידע ולהבין ולהוסיף לקח ופלפול . (ורש"י ז"ל ל ג' אחרת היתה לו שם ודבר בהן לשם שמים . לכן פירש שתהא כל כונתך לשמים . אמנם ענין ופי' לשמה שארז"ל</p>	<p>פרק ג וגם . כי באמת כמעט בלתי אפשר לבא היקף בתחל' קביעת לימודו למדרגת לשמה כראוי . כי עסק בתורה שלא לשמה הוא למדרגה שמתוך כך יוכל לבא למדרגת לשמה ולכן גם היא חשוב לפניו יתב' . כמט שבלתי אפשר לפלות מהארץ לעליה אם לא דרך מדרגות הפלס . ולזה אמרו (פסחים נ' ע"ב) לעולם יעסוק אדם</p>
<p>פרק י ובשעת העסק והעיון בתורה . ודאי שא"ל אז לענין הדביקות כלל . כנ"ל שבהעסק ועיון לבד הוא דבוק ברלונו ודבורו יתב' והוא יתב' ורלונו ודבורו חד . והוא ענין מאמרו ז"ל בשמות רבה פל"ג אדם לוקח חפץ שמוא יכול לקנות בעליו . אבל הקב"ה נחן תורה לישראל ואומר להם כביכול לי אחס לוקחים כו' . וז"ש בכ"נו צוהר דקב"ה ואורייתא חד .</p>	<p>בתורה ובמלות אפי"ש לא לשמה . אמרו לעולם ר"ל בקביעות היינו שבחלת לימודו אינו מחוייב רק שילמוד בקביעות חמיד יומם ולילה ואף אם לפעמים ודאי יפול במחשבתו איזה פניה לגרמ' לשום גיאות וכבוד וכיוצא . עכ"ז אל ישים לב לפרוש או להתרפות ממונה בעבור זה ח"ו אלא אדרבה יתחזק מאד בעסק התורה ויהא נכון לבו בטוח שודאי יבוא מתוך כך למדרגת לשמה . וכן הוא ג"כ בענין המלות עד"ו . ומי שימלאו לבו לביות ולהשפיל ח"ו את העוסק בתורה ומלות אף שלא לשמה . לא יגקה דע ועמיד ליתן את הדין ח"ו :</p>
	<p>והן עתה בדורות הללו בעוה"ר נהפוך הוא . והכנסת הגגה (קב"ה כדפי) הגבוה השפל . שכימה וכמה שמו כל עיקר קביעת לימודם רוב הימים רק בספרי יראה ומוהר . באמרו כי זה כל האדם בעולמו לעסוק בהם חמיד . כי המה מלהיבית הלצבות אשר אז יכנע לבבו להכניע ולשבר היצר מחאותיו . ולהתיישר במדות טובות . וכחך תורה מונח בקרן זוית . ובעיני ראיתי בפלך א' שכיב החפשת אללם זאת . עד שברוב בתי מדרשם אין בהם רק ספרי מוסר לרוב . ואפי' ש"ס א' שלם אין בו . וטח טיניהם מהאות מהבין והשכיל לבותם . אשר לא זו הדרך במר בו ה' כי לא ירלה . ועוד מעט בהמשך הזמן יוכלו להיות ח"ו ללא כהן מורה . ותירה מה תהא עליהם :</p>